

תקופת הקרח הבאה

תוכנית רדיו עם רון נשיאל 30 באפריל 2005

אז בשעה טובה סיימנו את חג האביב ואנחנו מתחילים להכנס לתקופת החמסינים והקיץ הלוהט. אנחנו ודאי נשמע בחודשים קרובים הרבה דיווחים על התחממות כדור הארץ... לא יהיה אחד שלא יטען שבימי בחרותו הטמפרטורות היו יותר סבילות...

הסוגיה של התחממות כדור הארץ עוד תעסיק אותנו רבות... היום בחרתי לספר למאזינים שלנו דווקא על תיאוריה חדשה והפוכה שהמסקנה שלה היא שבעוד כמאה שנה כדור הארץ עומד בפני תקופת קרח...

עכשיו המאזינים שלנו מבולבלים כהוגן!!!

אז בוא נעשה קצת סדר... התיאוריה הדומיננטית כיום והמקובלת ביותר על מרבית המדענים מכונה בקצרה בשם "מקל ההוקי". בשנים האחרונות בפעילות שיזיפית מדענים הצליחו לאסוף מידע ממקורות מגוונים—מטבעות עצים, מרישומים היסטוריים, וכדומה—מידע על הטמפרטורה ששררה על פני כדור הארץ 2000 שנה לאחור. והם הצליחו לייצר גרף שצורתו כמו מקל הוקי שמראה כיצד הטמפרטורה במאתיים השנה מאז תחילת המהפכה התעשייתית עלתה בכמעלה אחת כלפי מעלה. הגרף מראה כיצד הטמפרטורה במשך לפחות כאלף שנה מתנהגת בסטיות קטנות ובסך הכל היא נראית על הגרף כמו קו. ואז בבת אחת הטמפרטורה עולה בכמעלה אחת – מה שיוצר בגרף את הצורה של מקל הוקי.

מסביב לגרף הזה אתה יכול לדמות לך איזו פעילות פוליטית, אקדמית וכלכלית מתרחשת.

אבל לאחרונה מתחילה לפלס את דרכה תיאוריה חדשה הטוענת שמה שיש לנו כיום לא נותן את התמונה המלאה. התיאוריה מצביעה על מחזור מעניין שכדור הארץ עובר כל 22 אלף שנה. המחזור הזה תלוי בסיבוב כדור הארץ סביב השמש.

בסיבוב של כדור הארץ סביב השמש הציר שלו גם כן נע ברוטציה קטנה כמו סביבון שבסיבוב שלו הראש שלו נוטה טיפה ימינה או שמאלה. כך גם כדור הארץ נוטה סביב הציר שלו. הנטייה הקלה הזו עושה סיבוב שלם במחזורים של 22 אלף שנה. כך שכל 11 אלף שנה החלק הצפוני של כדור הארץ ימצא קרוב יותר לשמש ו-11 אלף שנה ימצא רחוק יותר. כל אימת שהכדור נוטה יותר לכיוון השמש כדור הארץ מתחמם וכל אימת שהוא נוטה אחורה תקופת קרח עוברת על כדור הארץ.

לאחרונה כמה מדענים הוציאו מדגם של קרח מהקוטב הצפוני... מקל קרח באורך של שלושה קילומטר ממעמקי הקרחונים... וזיהו את המחזור של ההתחממות והתקררות הזו. הם זיהו מחזורים כאלה הנמשכים כ-350 אלף שנה!

עכשיו בא הקטע המעניין... הם מצאו שלמעשה מחזור תקופת הקרח האחרון היה צריך להתחיל לפני כ-5 אלפים שנה. אלא שבדיוק אז האדם מתחיל את התקופה החקלאית... והוא מתחיל לשרוף עצים בכדי לפנות קרקע לגידולים חקלאיים והוא ממשיך את פעילות הבעירה הזו עד לימינו בהם אנו שורפים מכל הבא ליד כדי לספק לעצמנו אנרגיה ולנסוע על הכבישים.

למעשה, הם טוענים, בגלל שהאדם מעלה לשמיים כל הזמן חומרים שהם תוצרי לוואי של בעירה – מתאן CO₂ ועוד—אזי המין האנושי למעשה רק עצר את המגמה של ההתקררות. לולא פעילותו של האדם שיוצרת כל הזמן אפקט של חממה היינו כרגע עמוק בתוך תקופת קרח נוספת.

הם מוצאים שפעילות האדם תמשיך לחמם את האטמוספירה כל עוד אנחנו נמשיך להבעיר משאבים אזילים למיניהם. הם טוענים כי האדם ימצה את משאבי הבעירה הללו במאה עד מאתיים השנים הבאות ואז כשרמות הבעירה הללו ירדו כדור הארץ יתכנס במהירות גדולה לעבר המגמה המקורית של התקררות מואצת שודאי תמשך עוד כ-5 אלפים שנה.

אני אישית אוהב את הסוג הזה של המדע משום שהוא מנסה לתת תמונה רחבה יותר של תהליכים. כזכור לך העתידנים מחפשים את ההגיון של מערכות כדי לזהות את המחזוריות שבהן.

אגב, זה לא חייב להיות שכדור הארץ ימשיך להתחמם במאה הקרובה בעוד כמעלה אחת בגלל הפעילות שלנו. אפשר למתן את העליה הזו. מה שברור הוא שבכל מקרה הנינים של הנינים שלנו ידאגו למשהו אחר. הם יצטרכו לדאוג שהקרחונים לא יתפשטו על פני ערים ויערות.... וחוזר חלילה.

אגב, התיאוריה הזו זיהתה שכל אימת שהתפשטו מחלות ומגפות קשות בקרב החברה האנושית מיד הטמפרטורה ירדה פלאים. מה שמוכיח שכאשר המין האנושי נרפה לרגע מפעילותו מסיבה כל שהיא המגמה המקורית שבה להשתלט מהר על כדור הארץ.

אז במשב רוח קריר זה הרשה לי לקדם את הקיץ הישראלי, ולברך את בית ישראל החוגגים את המימונה בברכת תרבחו ותסעדו... וכל אלה המנפנים על האש יזכרו שהם ממשיכים לחמם לנו את הקיץ עוד יותר.... חג שמח.